

«Fenit és aquest tractat en la ciutat de Nàpols en l'anyn de
la encarnatió de mil e .cc.xc.iiij. en la vespra de pascha»

Ramon Llull i Itàlia: viatges, relacions, lul·lisme

Congrés Internacional

Càtedra Ramon Llull

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General
Universitat de les Illes Balears

Palma, 6, 7 i 8 d'abril de 2022

Universitat
de les Illes Balears

Càtedra
Ramon
Llull

institut d'estudis
baleàrics

Facultat
de Filosofia
i Lletres

Oficina
de Suport
a la Recerca

www.cedraramonllull.uib.cat

«Fenit és aquest tractat en la ciutat de Nàpols en l'any de la encarnació de mil e .cc.xc.iiij. en la vespra de pascha», amb aquest colofó, que ara dona nom al congrés, acabava Ramon Llull el llibre de *Lo sisè seny, lo qual apelam affatus* en una de les seves estades a Itàlia. El Congrés Internacional «Ramon Llull i Itàlia: viatges, relacions, lul·lisme», organitzat per la Càtedra Ramon Llull de la Universitat de les Illes Balears, amb la col·laboració de la Maioricensis Schola Lullistica i el Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona, convida a acompanyar Llull en els seus viatges a Itàlia, des de la primera visita a la cort Papal (1287), fins a l'estada a Messina (1313-1314), les relacions que hi establí, així com la pervivència del llegat lul·lià al llarg dels segles.

Comitè científic

- Lola Badia (Universitat de Barcelona)
- Gabriel Ensenyat (Universitat de les Illes Balears)
- Alexandre Fidora (Universitat Autònoma de Barcelona)
- Michela Pereira (Società Internazionale per lo Studio del Medioevo Latino)
- Elena Pistolesi (Università per Stranieri di Perugia)
- Maribel Ripoll (Universitat de les Illes Balears)
- Josep E. Rubio (Universitat de València)
- Simone Sari (Universitat de Barcelona)
- Albert Soler (Universitat de Barcelona)

Comitè organitzador

- Pere Garau (Universitat de les Illes Balears)
- Elena Pistolesi (Università per Stranieri di Perugia)
- Maribel Ripoll (Universitat de les Illes Balears)
- Simone Sari (Universitat de Barcelona)

Programa

Dimecres 6

9:45 h. Arribada i recepció.

10.30 h. Inauguració del congrés a càrrec de les autoritats Antoni Bordoy (vicerector de Personal Docent i Investigador de la UIB), Pere Malondre (director de l'Institut d'Estudis Baleàrics), Jaume Guiscafrè (director del departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB), Maribel Ripoll (coordinadora de la Càtedra Ramon Llull).

11.10 h. Sessió 1: Ramon Llull i Itàlia.

Modera Gabriel Ensenyat (Universitat de les Illes Balears).

Ponències

Lola Badia (Universitat de Barcelona): *L'Italia che Llull frequentò e gli stimoli per la scrittura.*

Antonio Musarra (Università di Roma "La Sapienza"): *Il Mediterraneo di Ramon Llull.*

Debat

13.30 h. Pausa.

16 h. Sessió 2: Roma.

Modera Joan Santanach (Universitat de Barcelona).

Ponències

Klaus Herbers (Friedrich-Alexander-Universität, Erlangen-Nuremberg): *Ramon Llull y los papas: contactos o intentos de contacto? Posibilidades de intervenir en la curia Romana en los siglos XIII y XIV.*

Simone Sari (Universitat de Barcelona): *Sotzmet a corregiment est dictat al papa valent e a totz los seus companyós». L'opera lulliana diretta ai papi romani.*

Debat

18 h. Fi del primer dia.

Dijous 7

9 h. Sessió 3: Gènova.

Modera Alexander Fidora (ICREA, Universitat Autònoma de Barcelona).

Ponències

Paola Guglielmotti (Università di Genova): *Genova tra la fine del Duecento e l'inizio del Trecento nella prospettiva di un illustre viaggiatore: politica, reti sociali ed economiche, cultura.*

Josep Maria Ruiz Simon (Universitat de Girona): *Llull a Gènova. Textos i contextos.*

Comunicacions

Letizia Staccioli (Universitat de Barcelona): «*lanuenses contra Pisanos pugnare malum est*». *Il conflitto tra Genovesi e Pisani e la datazione del Compendium logicae Algazelis.*

Debat

11.10 h. Pausa.

11.30 h. Sessió 4: Nàpols.

Modera Albert Soler (Universitat de Barcelona).

Ponències

Serena Morelli (Università degli studi della Campania Luigi Vanvitelli): *Il Regno di Sicilia alla fine del XIII secolo.*

Debat

13.30 h. Pausa.

16 h. Sessió 5: Pisa.

Modera Fernando Domínguez Reboiras.

Ponències

Cecilia Iannella (Università di Pisa): «*Et perueniens in ciuitatem Pisanam, quidam ex ciuibus ipsum honorifice susceperunt*». *Pisa e Ramon Llull all'inizio del XIV secolo (1308).*

Elena Pistolesi (Università per Stranieri di Perugia): *Tra Bugia e Parigi: il soggiorno di Ramon Llull a Pisa (1308).*

Comunicacions

Margot Le Blanc (Katholieke Universiteit Leuven): *After Béjaya: the importance of the Ars Magna in Llull's recounting the Disputatio Raimundi Christiani et Homeri Saraceni.*

Cristiana Maraviglia (Pontificia Università Antonianum): *Un volgarizzamento toscano della Doctrina Pueril di Raimondo Lullo.*

Debat

19:00 h. Fi del segon dia.

Divendres 8

9 h. Sessió 6: Venècia.

Modera Patrizio Rigobon (Universit  "Ca' Foscari" Venezia).

Ponències

Marcello Bolognari (Universit  "Ca' Foscari" Venezia): *Raimondo Lullo e Pietro Zeno: Venezia 1319*

Josep Enric Rubio (Universitat de València): *Ramon Lull, Venècia i els t rtars (amb la mediació de l'Art demostrativa). La importància del ms. Biblioteca Marciana, Lat. VI, 200 [=2757].*

Comunicacions

José Higuera Rubio (Instituto de Filosofia da Universidade do Porto): *Consideraciones astrol gicas acerca de la Consolatio venetorum (1298).*

Debat

11.10 h. Pausa

11.30 h. Sessió 7: Messina.

Modera Jordi Gay  (Maioricensis Schola Lullistica).

Ponències

Giuseppe Mandal  (Universit  degli Studi di Milano Statale): *Dispute, minoranze religiose e conflitti politici in Sicilia da Federico II a Federico III.*

Comunicacions

Marta Romano (Officina Studi Medievali Palermo): *Lullo in Sicilia.*

Debat

13.30 h. Cloenda.

18.00 h. Ruta guiada per la ciutat de Palma.

19.30 h. Interpretació del *Plant de la Verge* per l'Escolania de Lluc a l'església de Santa Eulàlia.

Universitat
de les Illes Balears

Ramon Llull i Itàlia: viatges, relacions, lul·lisme

Universitat
de les Illes Balears

Càtedra
Ramon
Llull

institut d'estudis
balearics

Facultat
de Filosofia
i Lletres

Oficina
de Suport
a la Recerca

Centre
de documentació
Ramon Llull

www.catedramonllull.uib.cat